

Nefndarsvið Alþingis
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 7. október 2015

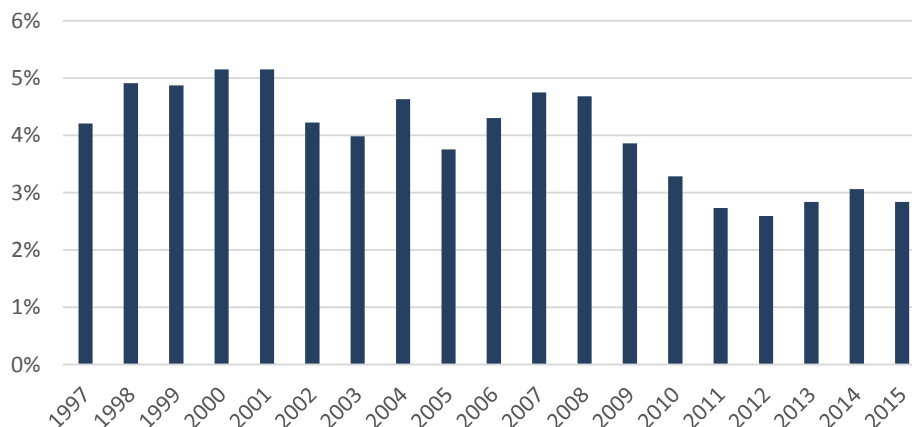
Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ýmsar forsendur frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2016, 2. mál

Vísast til frumvarps til laga um ýmsar forsendur frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2016 (breyting ýmissa laga), þskj. nr. 2. Fjárlagafrumvarp fyrir árið 2016 gerir ráð fyrir 15,3 milljarða afgangi. Ef hins vegar er horft til þess að hagvöxtur á fyrri hluta þessa árs mældist nærri 5% og tekjur ríkissjóðs hafa vaxið umtalsvert má segja að afgangurinn sé lítill. Líkur eru á að verðbólga fari vaxandi og mikilvægt er að ríkið leggi sitt að mörkum við að verja stöðugleikann og halda aftur af vexti eftirspurnar. Mikilvægt er að það gerist með því að draga úr rekstrarútgjöldum ríkisins en ekki með minnkandi framkvæmdum og fjárfestingum sem mikil þörf er á.

Þörf á opinberri fjárfestingu

Að mati Samtaka iðnaðarins er einn stærsti veikleiki í íslensku efnahagslífi lágt fjárfestingastig, bæði atvinnuvegafjárfesting, íbúðafjárfesting og opinber fjárfesting. Hlutfall fjárfestingar af landsframleiðslu féll mikið á árunum eftir hrun en hefur ekki tekið nægjanlega við sér. Það dregur úr hægt og bítandi úr framleiðslugetu samfélagsins. Ef horft er sérstaklega til opinberrar fjárfestingar kemur í ljós að hún er aðeins um helmingur þess sem þyrfti að vera til að viðhalda eðlilegum innviðum.

Fjárfesting hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu 1997-2015

Að jafnaði þarf opinber fjárfesting að vera um 4% af landsframleiðslu til að viðhalda eðlilegum vexti innviða. Síðan 2009 hefur hlutfallið verið á bilinu 2,5-3%. Það þýðir að mikil uppsöfnuð þörf er í margvíslegum opinberum fjárfestingum. Sú upphæð nemur a.m.k. 100 milljörðum. Fjárlagafrumvarpið gerir ekki ráð fyrir að þetta breytist.

Samtökin leggja áherslu á að snúið verði vörn í sókn í innviðafjárfestingum en á móti verði lögð áhersla að draga úr almennum rekstrarútgjöldum ríkisins og auka skilvirkni m.a. með einföldun, samhæfingu og sameiningu eftirlitsstofnanna.

Forgangsmál að lækka tryggingagjald

Að mati Samtaka iðnaðarins er forgangsmál að lækka tryggingagjald. Tryggingagjald er skattur sem leggst á allar launagreiðslur fyrirtækja og árið 2016 má reikna með að tekjur ríkissjóðs af gjaldinu verði um 85 milljarðar, um 13% af skatttekjum ríkissjóðs. Til samanburðar var tryggingagjald rúmlega 8% af tekjum ríkissjóðs árið 2005 jafnvel þótt atvinnuleysi hafi þá verið svipað og það er nú. Kjarasamningar einir og sér, sem gerðir voru á árinu, auka tekjur ríkissjóðs um 5 milljarða. Þannig má segja að aukin skattheimta á fyrirtæki í gegnum tryggingagjald fjármagni vaxandi launakostnað ríkisins.

Tryggingagjaldið leggst sérstaklega þungt á mannauðsfrek fyrirtæki þar sem launahlutfall er hátt. Það er eru einmitt slík störf sem mikilvægast er að verja og skapa. Ennfremur er gjaldið erfitt fyrir lítil fyrirtæki þar sem ráðning sérhvers starfsmanns vegur þungt. Staðan er einfaldlega sú að hátt tryggingagjald heldur aftur af ráðningum starfsfólks og hefur bein áhrif á kjör landsmanna. Því er lækkun gjaldsins raunar jafn mikið hagsmunamál fyrir launþega eins og fyrirtækin.

Vaxandi atvinnuleysi og erfið fjárhagstaða ríkissjóðs réttlætti hækkun gjaldsins árið 2009. Bætt staða á vinnumarkaði kallar á lækkun gjaldsins og myndi auk þess slá á verðbólguþrýsting vegna kjarasamninga. Sú stefna sem mörkuð er í frumvarpinu er á þá leið að svigrúm sé til lækkunar skatta. Að mati samtakanna er það gagnrýnivert að þessu svigrúmi sé öllu beint að einstaklingum með lækkun á tekjuskatti, tollum og vörugjöldum o.fl. Til viðbótar hafa almennar hagstjórnaraðgerðir síðustu ára einkum beinst að einstaklingum. Samtökin mælast því til þess að tryggingagjald lækki um að minnsta kosti um 1 prósentustig.

Áfengisgjald og VSK

Samtökin gera ekki athugasemdir við þær breytingar á lögum í frumvarpinu sem gera ráð fyrir tilfærslu á virðisaukaskatti og áfengisgjaldi. Þessi breyting er í þágu betri skattheimtu og minni undanskota vegna sölu áfengis, þá sérstaklega í vínveitingahúsum.

Í skýringum með frumvarpinu kemur fram að það sé ekki markmið að auka tekjur ríkissjóðs sérstaklega vegna þessarar breytingar heldur að bæta skattheimtu. Þrátt fyrir það er einsýnt að þessi lagabreyting hefur í för með sér mikinn kostnaðarauka fyrir innlenda framleiðendur í formi fjárbindingar. Greiðslufrestir áfengisgjalda eru 2 vikur og reiknast fresturinn frá sölu eða afhendingu vörunnar frá framleiðanda til kaupanda. Greiðslufrestir vegna virðisaukaskatts eru hins vegar 2 mánuðir. Þess ber að geta að almennt eru greiðslufrestir á þessum markaði um 30 dagar og þurfa því framleiðendur að greiða áfengisgjald, sem alla jafna er hátt hlutfall af verði vörunnar, áður en sölutekjur af vörunum koma inn. Er þetta sérstaklega íþyngjandi fyrir minni aðila og dregur jafnvel úr nýliðun í greinina.

Í ljósi þess að umræddri breytingu var ekki ætlað að leggja auknar fjárhagslegar byrðar á neinn aðila leggja samtökin til að greiðslufrestur á áfengisgjaldi verði rýmkaður og samræmdur við greiðslufrest á virðisaukaskatti þannig að breytingin valdi ekki kostnaðarauka fyrir innlenda framleiðendur.

Að öðru leyti taka samtökin undir þær almennu athugasemdir sem gerðar eru við frumvarp þetta að hálfu Samtaka Atvinnulífsins, einkum er snúa að hagstjórnarhlutverki ríkisfjármála og mikilvægi þess að halda aftur að vexti ríkisútgjalda.

f.h. Samtaka iðnaðarins

A handwritten signature in blue ink, reading 'Almar Guðmundsson'.

Almar Guðmundsson,
framkvæmdastjóri

A handwritten signature in blue ink, reading 'Bjarni Már Gylfason'.

Bjarni Már Gylfason
Hagfræðingur SI

A handwritten signature in blue ink, reading 'Björg Ásta Þórðardóttir'.

Björg Ásta Þórðardóttir
Lögfræðingur SI